

ויקרא אל משה – במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד

בדיבור ותפילה, לכן במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד,

שאם לפני חטא העגל משה רבינו נכנס בתוך הענן בהר סיני שנעשה לו כמין שביל, אבל במשכן שמסמל את החזרה בתשובה של עם ישראל, אזי כביכול התקדש יותר ממצבם לפני החטא, שבמצבם לפני החטא משה רבינו הצדיק הגמור יכול היה להיכנס בתוך הענן וכבוד ה' שהיה על הר סיני, אבל לאחר חטא העגל וחזרתם בתשובה לא הייתה אפשרות למשה לקבל שביל להיכנס בענן, רק שיתפנה ויסתלק הענן ורק אזוה יכול משה להיכנס, כי חזרתם בתשובה הייתה עצומה יותר מלפני החטא!!

אולי זה בחינת ענוות משה שכתוב ויקרא עם א' קטנה, שמשה רבינו בכוח תפילתו ורצונו לשמח את עם ישראל, הוא גרם שקדושת המשכן תגבר על קדושת הר סיני במתן תורה, למען לעודד את עם ישראל שתשובתם התקבלה בשלימות ובאהבה רבה עוד יותר מקודם שחטאו.

כי באמת מצאנו שיש ערך עליון לצדיק גמור שמעולם לא חטא, שהוא יותר ממעלת בעל תשובה שטעם טעמו של חטא, ומצד שני מצאנו מעלות בבעל תשובה שטעם טעמו של חטא ובכל זאת הצליח להתנתק ולחזור בתשובה, וכפי שנראה במאמר הבא שזה מרומז במלחמת שור הבר והליוויתן לעתיד לבוא.

אדם כי יקריב מכם כמו אדם וסוד קרב שור הבר והליוויתן

כתב רש"י "אדם" - למה נאמר מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו אף אתם לא תקריבו מן הגזל:

במשך 130 שנה עד שעלו זרדים על גופו – האר"י ליקוטים בראשית סימן ג'. ואם כן יתכן שמיד לאחר החטא הקנה הכל לבניו, וכפי שמצאנו שהכל היה שלהם בתחילת חייו, ולפי זה שייך שהקריב את השור בגזל מבניו?

ונראה לתרץ שמדוע החילטו בניו לחלק את העולם, וכי מה איכפת היה להם להישאר בשותפות, אלא כפי שכתבתי בפרשת בראשית, שלמדו מאביהם להקריב קורבן לה' בלי חשש גזל, ולכן החילטו לחלק את העולם שיהיה קורבן בבעלות מושלמת שכל אחד מהם בנפרד בבעלותו המושלמת.

ואכן מצאתי בפרקי דר' אליעזר א' נא', שאדם הראשון הוא שעודד את בניו בליל יו"ט של פסח להקריב קורבן כפי שיקריבו עם ישראל.

ומבניו שהקפידו להקריב בלי חשש גזל, ובבעלות מושלמת שלכן חילקו את השותפות ומיד הקריבו קורבן לה', נלמד על אדם הראשון שהקריב את השור כשעדיין הכל היה שלו, כשעדיין לא הקנה לבניו את העולם.

כי הנה מסופר בגמרא ע"ז ח' ע"ב על קרבנו של אדם הראשון, תנו רבנן יום שנברא בו אדם הראשון כיון ששקעה עליו חמה (הכוונה למוצאי שבת רי"ף בעין יעקב מחמת המדרש יא' ב' שבשבת לא שחך הלילה) אמר אוי לי שבשביל שסרחתי עולם חשך בעדי ויחזור עולם לתוהו ובוהו וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים, היה יושב [בתענית] ובוכה כל הלילה וחוה בוכה כנגדו.

כיון שעלה עמוד השחר אמר מנהגו של עולם הוא, עמד והקריב שור שקרניו קודמין לפרסותיו, שנאמר "ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס" ואמר רב יהודה אמר שמואל שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת הייתה [לן] במצחו שנאמר ותיטב לה' משור פר מקרין (וכתיב מקרן בלי יוד), ובהמשך יתבאר מדוע.

ויקרא אל משה, כי משה לא יכל להיכנס מפני ענן וכבוד ה' שמילא את המשכן, וככתוב בסוף ספר שמות פקודי מ' לה' כתוב "ולא יוכל משה לבוא אל אהל מועד" – ושם הביא רש"י דברי התורת כהנים בפרשתנו ויקרא, שהקשה שבפסוק אחד כתוב "ולא יוכל משה לבוא אל אהל מועד", ואילו בפסוק אחר כתוב (במדבר ז') "ובבא משה אל אהל מועד"?

ותידע שבא הכתוב השלישי והכריע ביניהם, "כי שכן עליו הענן", אמור מעתה, כל זמן שהיה עליו הענן לא היה יכול לבוא, נסתלק הענן נכנס ומדבר עמו:

ונשאלת השאלה, הרי בהר סיני גם היה ענן ומשה נכנס לתוכו כמו שכתב רש"י שמות כד' יח' על הפסוק "ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה", תוך הענן. ענן זה כמין עשן הוא ועשה לו הקב"ה למשה שביל (חופה) בתוכו,

ומדוע בהשראת השכינה בענן מעל ובתוך המשכן ששרה כבוד ה' משה רבינו לא יכל להיכנס? מדוע במשכן לא עשה ה' שביל למשה רבינו כמו שהיה בהר סיני?!

ונראה לתרץ שהמשכן נתרם על ידי בני ישראל לכפר על חטא העגל, ובפרשת פקודי משה רבינו ברכם "יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם", ואכן היות ועם ישראל חזרו בתשובה על חטא העגל במעשים שבנו משכן ולא רק

ודברי רש"י מקורם במדרש ויקרא רבה ב' ז', א"ר ברכיה אמר הקב"ה יהא קרבנך דומה לקרבנו של אדם הראשון שהיה הכל ברשותו ולא הקריב מן הגזילות ומן החמסים אף אתה לא תקריב מן הגזילות ולא מן החמסים, ואם עשית כן (תהלים סט) "ותיטב לה' משור פר":

והתקשתי בדברי רש"י מהמדרש, וכי לא שייך שאדם הראשון הקריב מן הגזל? אכן נכון שהכל היה שלו כי לא קדם לו אדם, והוא נוצר יחידי, אבל לאחר שנוצר התחתן עם חוה ונולדו להם ילדים קין והבל, ולדעת רש"י ד' א' הם נולדו קודם חטא עץ הדעת, וכמובא בגמרא סנהדרין לח'.

ואם כן, כבר לא מוכרח שלא שייך שאדם הראשון הקריב בלי שגזל, שהרי הוא יכל להקנות לאשתו ולבניו את כל העולם, וכפי שאכן נראה שעשה כן בתחילת חייו ממש עוד בשנת חייו הראשונה.

שהרי מובא במדרש רבה כ"ז ז' שכל העולם היה שייך לקין והבל בשותפות, והם החליטו לחלקו ביניהם, שקין לקח את האדמה והבל את בעלי החיים, והיות וקורבנו של הבל מהחי התקבל, ואילו של הבל לא התקבל, לכן הרג קין את הבל בטענה שהאדמה שלו, וכל רגע שהוא עומד על האדמה הוא גזלן, ושם במדרש רבה כ"ז ד' מובא שהכל מודים שהבל לא חי בעולם יותר מחמשים יום.

וגם לדעת המדרש תנחומא (בראשית ט') שקין והבל היו בני 40 שנה כשהביאו את קרבנם, בכל זאת זה עדיין בתחילת חייו אדם הראשון שחיי 930 שנה.

ואם כן יתכן שמייד כשחטא אדם הראשון כבר ביום הראשון, כבר מאס הוא וחוה אשתו מכל העולם הזה, וכמובא בפרקי דר' אליעזר כ' ט' באחד בשבת נכנס אדם במי גיחון העליון עד שהגיעו מים עד צוארו ונתענה שבעה שבתות ימיו עד שנעשה גופו כמין כברה ולדעת האר"י

ואם כן יתכן שאדם הראשון מיד לאחר שהקריב את השור שזה היה ביום ראשון לאחר שכל מוצאי שבת פחד מהחושך עוד קודם שעשה תשובה במי גיחון מחמת השמחה שלא מת הקריב קורבן לה' משלו כי עדיין הכל היה שלו, ורק לאחר מכן נתן את העולם לבניו בשביל שיקריבו קורבן לה' משלהם **וכדברי הפרקי דר' אליעזר** שאדם הראשון עודד את בניו להקריב קורבן בליל פסח.

והנה הקורבן שהקריב אדם הראשון היה שור ראשוני ומקורי כביכול אב טיפוס, שלא נולד אלא יצא מהאדמה בציווי ה' על החיות שיצאו, וכדברי רש"י בע"ז שם, שראשו עם קרניו יצאו תחילה מהאדמה, ורק בסוף יצאו קרנותיו, ובו ביום שנוצר היה נראה בכך 3 שנים.

וכמוכן אדם הראשון הקריבו בלי לקלקל את המין, דהיינו שלא יוצר מצב שלא יהיה המשך לשוורים בעולם, אלא או ששור זה כבר הוליד, או ששור זה היה מיוחד בקרן אחת במצחו מה שאין בשום שור בעולם, ואדם הראשון הקריב דווקא אותו כי הבין ששור זה שונה הוא משאר השוורים שבעולם, ולכן הקריב אותו דווקא, **וענין** רעיון זה מצאתי בעין יעקב ובהגהות רבי גדליה ליפשיץ בשם אבי התפארת ישראל.

ובעצם לכאורה פשוט שהיה אסור לאדם הראשון להקריב שור שנולד כי עדיין לא עברו 8 ימים שמכשיר להיקרב כקורבן, ולכן היה חייב אדם הראשון להקריב את השור שנוצר ע"י הקב"ה שלא נולד אלא יצא כשור בן 3 שנים, **ואומנם** עדיין יהיה אסור לשחוט את האבא השור כי גם אם הוליד ילדים עדיין לא עברו עליהם 8 ימים והם בספק נפלים עי מנ"ח כב' ב', וא"כ יש עדיין סכנה למין הגזע שיכחד מן העולם, וה' ציווהו תן דעתך שלא תחרים עולמי - **מדרש קהלת רבה ז'.**

אלא יתכן שהשור שהקריב האדם אכן היה זן מיוחד עם קרן אחת במצחו שנוצר בלי בת זוג וכפי שמצאנו **במדרש רבה פנחס** יח' על שור הבר רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש ורבותינו שלדעת כולם **רק בהמה אחת** היא הרבוצה על 1000 הרים וכו', וכן **בפרקי דרבי אליעזר פרק יא:** או שהיו 2 זכרים ונקבה, כי **בגמרא ב"ב ע"ד** כתוב שה' **סירס הזכר וצינן הנקבה** ולא הרג אחד מהם כדרך שעשה שהרג את הלוייתנית, (ויתכן שהיה כדרך שנוצרה נקבה נוספת בלי בן זוג שברחה מאדם הראשון לפני חוה כמובא **במדרש בראשית רבה פרשה כב' ז')** והוא **שור הבר** שאינו מוכר ואינו מתרבה בעולם כמו הלוייתן הזכר הבודד שאינו מתרבה בעולם, ועי' **במדרש רבה בראשית פ"ז, ד:** ויברא אלוקים את התנינים: ר' פנחס בשם ר' אחא אמר תנינים כתיב, זה בהמות ולויתן שאין להם בן זוגות, אמר שמעון בן לקיש בהמות יש לו בן זוג ואין לו תאוה.

ואכן מצאתי בספרא דציניעותא מאמרים הלוייתן במשנת הגר"א, בשור שהקריב אדה"ר נאמר ג"כ קרן אחת במצחו והיינו ה'בהמות בהררי אלף שור הבר שילחם עמו הלוייתן, וכן מצאתי בחמדת ימים בראשית ד"ה תנן שור, למקובל רבי שלום שבזי זצ"ל, ומזה הבין אדם הראשון שיכול להקריב שור זכר זה שאינו מסכן את זן זה שממילא אינו אמור להתרבות.

והנה מצטלצל לעני"ד, והכל בדרך אפשר ודרש ורמז, והלוואי ויהיו ת"ח שיתקנו את מאמרי זה או יוסיפו מקורות לחזק המאמר הזה, שאולי יש קשר בין שור שהקריב אדם הראשון לשור הבר שילחם עם הלוייתן לעתיד לבא.

שהרי הקב"ה יצר זוג לווייתנים, והרג את הנקבה ומלחח לצדיקים לעתיד לבוא, ועם הלוייתן הזכר ה' יצר לשחך בו בכל יום כאמור במזמור ברכי נפשי.

ולכאורה מדוע ה' יצר זוג והרג את הנקבה, ולא יצר לווייתן מת מתחילתו בלי שיחיה וייהרג? ויתכן שזה כמין

קרוב שהקריב ה' לטובת הצדיקים לעתיד לבוא, ואולי זה מסמל קורבן של צדיק גמור שלא היה לו שום חטא.

ולפי זה אולי מובן דברי הגמרא ע"ז ג' שהקב"ה משתעשע עם הלוייתן החי 3 שעות אחרונות שבכל יום, ואולי זה מסמל הנאת ה' בכל סוף יום מהצדיקים הגמורים שעברו עוד יום שלם ושוב לא טעמו טעמו של חטא וכולם שלימות וטהרה.

ואילו קרבנו של אדם הראשון שור מסמל קורבן של בעל תשובה, שטעם טעמו של חטא ובא לתקן דרכו ולשוב אל ה' בשלימות. והשור החי הנוטר כביכול מזוג זה אולי הוא השור הבר שילחם עם הלוייתן החי לעתיד לבא.

ובעצם הקרב בין שור הבר והלוייתן, יהיה בויכוח מי צדיק יותר האם צדיקים גמורים או בעלי תשובה שטעמו טעמו של חטא.

וכבר מצאנו בגמרא סוכה נב' דרשת רבי יהודה שלעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכים והללו בוכים, צדיקים בוכים ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה!! ורשעים בוכים ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה.

ואולי בקרב שור הבר, והלוייתן, ה' יראה לצדיקים את הניסיונות של הצדיקים שלא טעמו טעמו של חטא, וזה יגרום התפעלות ובכי אצל הצדיקים הגמורים שיתרגשו איך עמדנו בניסיון לא לפגום טהרתנו המושלמת, ובעלי התשובה יראו איך היו שקועים בחטא ואיך התאמצו לעלות במסירות נפש ולהתקדש למרות כל הניסיונות.

כי אכן יש מחלוקת בין גדולי המפרשים האם הכוונה כפשוטו כך דעת הרשב"א ורבינו בחיי בראשית א' כא' ורבי יצחק קארו, כדעת הראב"ד בהלכות תשובה ח' ד', ואילו הרמב"ם ועוד ראשונים והמהר"ל שזה לא כפשוטו קרב גשמי בין בעלי חיים, אלא מרמז לעניין רוחניים, וכתב החפץ חיים בשם עולם שמירת שבת ד' בהגהה, שלכל הדעות הקרב הוא כלפי אור הגנוז שנגזו לצדיקים לעתיד לבוא.

אבל תמכתי הסברי על פי דברי המדרש ויקרא רבה יג' ג' שמסביר מדוע מזהיר משה את עם ישראל לא לאכול מאכלות אסורות, כי כל המצוות הם לצרף ולתקן בהן את הבריות. שכל מי שלא ראה קרקס והצגות ותחרויות של קרבות וציד של אומות העולם בעוה"ז כי זה מושב ליצים וביטול תורה, זוכה לראות את תחרות הקרב העוצמתי ביותר מכולם שיתקיים לעתיד לבוא. שיראה את הקרב בין שור הבר/בהמות והלוייתן כיצד הם נלחמים ונהרגים, בהמות נותץ ללוייתן בקרניו וקורעו, ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו.

ובכדי להבין את העוצמה הגמרא מביאה שם אמר רבי יוחנן בשעה שלויתן רעב מוציא הבל מפיו מרתיח כל מימות שבמצולה, ואלמלא מכניס ראשו לגן עדן אין כל בריה יכולה לעמוד בריחו, ובשעה שצמא עושה תלמים תלמים בים, ואמר רב אחא בר יעקב אין תהום חוזר לאיתנו עד 70 שנה,

ובמדרש תנחומא בפרשת שמיני כתוב עושה סעודה לצדיקים מן הבהמה ולויתן ואין שם שחיטה ותדע לויתן בריה משונה היא, והמלאכים מפחדים ממנו, והם זורקים עליו כמה רמחים של ברזל וכתבן הוא לו.

ואכן אם הנמשל ללויתן זה צדיקים גמורים שלא חטאו ולא טעמו טעמו של חטא, מובן שהמלאכים מפחדים ממנו, כי קדושתו מעל מלאכי השרת, כי יש להם יצר ולא חטאו מעולם.